

Kansalaisaloitteen otsikko

Lakialoite avohakkuiden lopettamiseksi valtion mailla

Aloitteen päiväys

17.5.2018

Aloitteen muoto

Lakiehdotus

Oikeusministeriön asianumero

VN/1699/2018

Aloitteen sisältö

Kansalaisaloite eduskunnalle metsälain ja metsähallituksesta annetun lain muuttamiseksi

Aloitteen allekirjoittaneet kansalaiset esittävät, että valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutetaan siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.

Muutosten tarkoituksena on edistää Metsähallitusta koskevassa laissa määriteltyjen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista ja määritellä valtion metsien hoitotoimenpiteille ja puunkorjuun toteutukselle kestävyuden näkökulmasta selkeät vähimmäisvaatimukset.

LAKIEHDOTUKSET

1. Laki metsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan metsälain (12.12.1996/1093) 18 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1 momentti sekä lisätään lakiin uusi 5 c § seuraavasti:

5 c §

Hakkuu valtion omistamalla alueella

Valtion omistamalla alueella hakkuu on suoritettava siten, ettei siitä aiheudu tämän lain 5 §:n 2 momentissa tai 5 a §:n 1 momentissa säädettyä uudistamisvelvoitetta.

Tämän pykälän 1 momentista voidaan poiketa vain erityisestä syystä.

18 §

Metsärikos ja metsärikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) rikkoo 5 c §:ssä asetettua rajoitusta hakkuun suorittamisesta valtion omistamalla alueella,

20 §

Korjaavat toimenpiteet

Joka käsittelee metsää 5, 5 a, 5 b, 5 c, 10 a tai 10 b §:n tai 12 §:n 1 tai 2 momentin säännösten tai niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten taikka 13 §:n nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka laiminlyö uuden puuston aikaansaamista koskevan velvoitteen, on velvollinen poistamaan lainvastaisen toimenpiteen vaikutukset tai palauttamaan vallinneen olotilan siinä määrin kuin se on kohtuullisin kustannuksin mahdollista. Jos 8 §:ssä säädettyä uudistamisvelvollisuutta ei ole täytetty, asianomaisen on toteutettava korjaavana toimenpiteenä tarvittavat uudet perustamistoimenpiteet tai muu jälkihoito

Tämä laki tulee voimaan ____ päivänä ____ kuuta 20__ .

2. Laki metsähallituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lain Metsähallituksesta (234/2016) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti ja 6 §:n 1 ja 4 momentti sekä

lisätään uusi 6 §:n 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, viimeisen ollessa 7 momentti, seuraavasti:

2 §

Metsähallituksen yleistehtävä

Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Metsähallituksen tulee toimia tuloksellisesti.

3 §

Liiketoiminnan toimiala

Tässä tarkoituksessa Metsähallitus:

1) harjoittaa kestävästä metsätaloutta ja toimittaa puutavaraa asiakkaille, siten kuin metsälain tarkemmin säädetään

6 §

Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet

Luonnonvarojen kestävästä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on toiminnassaan edistettävä vastuullista metsätaloutta ottamalla huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Metsätalouden harjoittamisessa on pääsääntöisesti noudatettava jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiä. Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.

Näiden velvoitteiden toteuttamiseksi Metsähallituksen on edellä 3 §:n 2 momentin 1) kohdassa tarkoitettuna metsätalouden harjoittamisen osalta otettava huomioon metsälain 5 c §:ssä asetettu hakkuiden toteuttamistapaa valtion omistamalla alueella koskeva rajoitus.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden hoito otetaan huomioon Metsähallituksen tulostavoitetta asetettaessa. Metsätalouden harjoittamisen osalta on tältä osin kiinnitettävä erityistä huomiota 2 momentissa säädetyn rajoituksen asettamiin vaatimuksiin.

Tämä laki tulee voimaan ____ päivänä ____ kuuta 20__ .

Perustelut

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tavoitteena on muuttaa valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä siten, että valtion omistamilla alueilla ei jatkossa olisi pääsääntöisesti sallittua suorittaa metsälain tarkoitettuja uudistushakkuita. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin. Metsälakiin tehtävien

muutosten lisäksi myös lakia Metsähallituksesta tarkistettaisiin vahvistamalla Metsähallitukselle laissa asetettuja yleisiä yhteiskunnallisia velvoitteita biologisen monimuotoisuuden ja virkistyskäytön edistämisen osalta.

Muutosten tarkoituksena on edistää Metsähallitusta koskevassa laissa määriteltyjen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista ja määritellä valtion metsien hoitotoimenpiteille ja puunkorjuun toteutukselle kestävyden näkökulmasta selkeät vähimmäisvaatimukset.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Suomi on sitoutunut luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseen vuoteen 2020 mennessä YK:n biologista monimuotoisuutta koskevassa yleissopimuksessa (SopS 78/1994), luonnon monimuotoisuutta koskevassa EU:n strategiassa vuoteen 2020 (KOM(2011) 244), sekä Valtioneuvoston periaatepäätöksessä Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävästä käytön strategiaksi vuosiksi 2012—2020. Lisäksi perustuslain (11.6.1999/731) 20 §:n mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Sen lisäksi perustuslain mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön.

Tämän lakiehdotuksen tarkoituksena on säädellä valtion omistamilla alueilla toteutettavien hakkuiden toteuttamistapaa ja siten osaltaan edistää biologista monimuotoisuutta koskevan tavoitteen saavuttamista sekä perustuslain toteutumista. Suomi on sitoutunut myös Pariisin ilmastopöytäkirjaan (SopS 75-76/2016), jonka mukaan maapallon ilmaston lämpeneminen pyritään rajoittamaan alle puoleentoista asteeseen ja rajoitetaan selvästi alle kahteen asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna. Metsien käytöllä on keskeinen merkitys ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Esityksessä ehdotetaan metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutettavaksi siten, että valtion omistamilla alueilla ei olisi jatkossa mahdollista suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistus- ja kasvatushakkuita siten, että niistä seuraisi uudistamisvelvoite, muutoin kuin erityisistä syistä. Lakiehdotuksen tarkoituksena on välttää hakkuiden toteuttamisessa avohakkuita ja samalla edistää jatkuvan kasvatuksen menetelmiä valtion omistamilla mailla. Jatkuva kasvatusta vähentää monille lajeille haitallista metsämaiseman pirstoutumista pieniin elinympäristölaikkuihin, parantaa vesistöjen tilaa, suojelee sekä vahvistaa metsien hiilivarastoja ja hiilinielujä, ja lisäksi parantaa mahdollisuuksia talousmetsien monikäyttöön, kuten retkeilyyn, marjastukseen, sienestykseen ja metsästykseseen. Jatkovapeitteiseen kasvatukseen siirtyminen osaltaan myös vähentää metsätuhoja ja parantaa metsäluonnon ja metsätalouden mahdollisuuksia sopeutua ilmastonmuutokseen. Jotta muutos olisi tosiasiallisesti toteuttamiskelpoinen, metsälain ohella myös Metsähallitusta koskevaa lakia tulee muuttaa.

Ehdotuksessa esitetään lisättäväksi metsälakiin kokonaan uusi säännös, jossa rajoitetaan valtion omistamilla alueilla suoritettavien hakkuiden toteuttamistapoja. Hakkuiden rajoittaminen valtion omistamilla alueilla koskisi käytännössä Metsähallitusta, jonka tehtävänä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi sekä liiketoiminnan käytössä

olevien valtion metsien hoidosta vastaavan Metsähallituksen tytäryhtiön, Metsätalous oy:n, toimintaa. Tästä syystä esitetään muutoksia myös Metsähallitusta koskevan lain sisältämiin säännöksiin, jotka koskevat Metsähallituksen toiminnassa noudatettavia yleisiä yhteiskunnallisia velvoitteita.

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Nykyinen metsälaki (12.12.1996/1093) tuli voimaan 1.1.1997, jonka jälkeen sitä on muutettu useasti. Etenkin vuonna 2014 metsälakiin tehtiin merkittäviä sisällöllisiä muutoksia metsätalouden sekä puuta käyttävän teollisuuden toimintaedellytysten edistämiseksi, maanomistajan omaisuuden suojan parantamiseksi, metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja metsälain valvonnan tehostamiseksi (HE 75/2013). Nämä muutokset astuivat voimaan 1.1.2014. Myös Metsähallitusta koskeva lainsäädäntö on muuttunut merkittävästi. Nykyinen laki Metsähallituksesta (234/2016) ja laki valtion metsätalousosakeyhtiöstä (8.4.2016/235) tulivat voimaan samanaikaisesti 15.4.2016.

Voimassa olevan metsälain luvussa 2 säädetään puunkorjuusta ja metsän uudistamisesta. Metsälain mukaan hakkuut voidaan lähtökohtaisesti toteuttaa uudistushakkuina tai kasvatushakkuina. Näihin molempiin hakkuutapoihin liittyy tiettyjen kriteerien täytyessä myös laissa erikseen asetettu uudistamisvelvoite.

Uudistushakkuilla tarkoitetaan puunkorjuuta, jossa käsittelyalue hakataan mahdollisia jätettäviä säästö-, siemen- tai suojuspuita lukuun ottamatta kokonaan avoimeksi alueeksi. Kasvatushakkuilla puolestaan tarkoitetaan puunkorjuuta, joka tehdään alueelle jäljelle jäävän puuston kasvattamista taikka tämän ohella myös uuden taimiaineksen syntymistä edistävällä tavalla.

Voimassa olevan lain mukaan uudistamisvelvoite syntyy, kun alueelle on syntynyt yli 0,3 hehtaarin avoin alue tai kun kasvatushakkuussa jäljelle jäävän puuston määrä ja laatu eivät ole riittävät puuston kasvattamiseksi edelleen. Valtioneuvoston asetuksessa metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä on asetuksen liitteissä A ja B määritelty alueellisesti jaoteltuna kasvatushakkuussa jäljelle jätettävän puuston määrä tasaikäisrakenteiselle- sekä eri-ikäisrakenteiselle metsänkasvatukselle.

Tämän esityksen tarkoituksena on edistää jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta, jossa ei tehdä erikseen kasvatus- ja uudistushakkuita. Sen sijaan kaikissa tehtävissä hakkuissa pyritään edistämään uudistumista ja luomaan kasvutilaa kasvamaan jätetylle puustolle.

Laissa Metsähallituksesta säädetään Metsähallituksen toiminnasta ja sitä koskevista yhteiskunnallisista velvoitteista. Laki määrittää osaltaan Metsähallituksen toiminnan reunaehdoja, asettaen esimerkiksi valtion maa- ja vesiomaisuuden käytölle veloitteen ottaa toiminnassa huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu sekä virkistyskäytön vaatimukset. Hakkuutavoilla ja -määrällä on keskeinen merkitys edellä mainittujen tavoitteiden kannalta, minkä vuoksi Metsähallituksen toimintaedellytyksiä on tarkasteltava kokonaisuutena. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden hoito otetaan huomioon Metsähallituksen tulostavoitetta asetettaessa.

1.2. Nykytilan arviointi

Valtio on suurin yksittäinen metsänomistaja Suomessa omistaen noin 26 % Suomen tuottavasta metsämaasta. Metsähallitusta koskevan lain mukaan Metsähallitus käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksessa. Ympäristöministeriö tulosohjaa Metsähallitusta julkisten hallintotehtävien osalta toimialallaan. Metsähallitukselle on laissa asetettu myös yhteiskunnallisia velvoitteita, joiden puitteissa Metsähallitus harjoittaa liiketoimintaa. Nämä velvoitteet saattavat rajoittaa liiketoimintaa, minkä vuoksi ne otetaan huomioon Metsähallituksen muita tavoitteita asetettaessa.

Yhteiskunnallisten velvoitteiden mukaan luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on riittävästi otettava huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Metsähallituksen on lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden hoito otetaan huomioon Metsähallituksen tulostavoitetta asetettaessa.

Metsähallitus vastaa valtion omistamien alueiden metsätaloudesta, minkä vuoksi sen toiminnalla on merkittävä vaikutus biologisen monimuotoisuuden suojeluun ja sen lisäämiseen. Metsähallitukselle asetetut tulostavoitteet ovat tämän tavoitteen kannalta keskeisiä. Metsähallitus voi toiminnallaan antaa esimerkin kestävästä metsätaloudesta, jossa ei käytetä uudistushakkuita. Tämä on perusteltua muun muassa Suomen monimuotoisuus- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi sekä metsien virkistyskäytön tukemiseksi.

Metsänkäsitteilytapojen monipuolistamista tavoiteltiin jo edellisessä metsälain uudistuksessa vuonna 2014. Voimassa olevan lain vaikutusten arvioinnissa todetaan muun muassa, että esityksellä pyritään parantamaan eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatuksen käyttömahdollisuuksia tavallisten talousmetsien tuottamien markkinattomien hyötyjen edistämiseksi. Arvioinnissa todetaan myös, että ehdotetut muutokset eri-ikäisrakenteiseen metsänkasvatukseen toisivat lisää mahdollisuuksia myös monimuotoisuustavoitteiden saavuttamiselle metsien hoidon avulla.

Lisäksi voimassa olevan lain vaikutusten arvioinnin mukaan eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatuksen yleistymisen ja kasvatushakkuiden yläharvennuksen lisääntyminen vähentävät uudistushakkuiden määrää ja siten maanmuokkaustarvetta sekä ravinteiden ja kiintoaineksen kulkeutumista vesistöihin. Eri-ikäisrakenteisen metsänhoidon sallimisella arvioitiin olevan lievä positiivinen vaikutus metsien hiilitaseeseen.

Tieteellisten arvioiden perusteella toistaiseksi tehdyt ilmastopoliittiset sitoumukset eivät riitä Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteisiin pääseminen näyttää edellyttävän uusimman tieteellisen tutkimuksen mukaan sekä päästöjen vähentämistä että hiilinielujen ja -varastojen suojelemista ja kasvattamista jo lähivuosina ja -vuosikymmeninä.

Lisätoimia metsätalouden ilmastokestävyyden parantamiseksi tarvitaan, ja siihen avohakkuiden rajoittaminen on hyvä keino. Avohakkuiden jälkeen metsäalue on päästölähde lähes kaksikymmentä vuotta, koska taimikon hiilensidonta on heikkoa. Metsien hiilestä yli puolet on sitoutunut maaperään. Ilman suojaavaa metsäpeitettä maaperän hiilivarastosta vapautuu enemmän hiiltä ilmakehään. Myös avohakkuisiin tyypillisesti liittyvä maanmuokkaus lisää maaperän hiilipäästöjä.

Erityisesti turvemaiden maanmuokkaus ja ojitus lisäävät merkittävästi turpeen hajoamisesta aiheutuvia hiilipäästöjä.

Tasaikäismetsätalouden hakkuista saatavasta puuaineksesta merkittävä osa on kuitumittaista puuta, josta valmistetaan lyhytikäisiä puutuotteita. Avohakkuuttomassa metsätaloudessa eli jatkuvassa kasvatuksessa järeän tukkipuun osuus hakkuukertymästä kasvaa, jolloin korkeapäästöisten uusiutumattomien luonnonvarojen korvaamisella (esim. betonin ja rakennusteräksen korvaaminen puurakentamisella) voidaan saavuttaa suurempi ilmastohyöty.

Erityisen merkittävät haitalliset ilmastovaikutukset avohakkuista tai laajoista hakkuista aiheutuvat pohjoisen Suomen metsissä. Pohjoisen metsät ovat vakaa hiilivarasto. Metsien kasvu on näillä alueilla niin hidasta, että hakkuista aiheutuu hiilivaraston pieneneminen erittäin pitkäksi ajaksi, eikä puun käytöstä saatavat ilmastohyödyt (substiuutiovaikutus) riitä korvaamaan hiilivaraston- ja nielun pienenemisestä aiheutunutta ilmastohaittaa. Avohakkuut aiheuttavat näissä ympäristöissä erityisen suuren ilmastohaitan.

Avohakkuut ja erityisesti niihin usein liittyvä maanmuokkaus nostavat vesistöihin valunnan myötä päätyvien ravinteiden ja kiintoaineksen määrää, mikä kuormittaa vesistöjä (esim. Piirainen ym. 2007). Uusimpien tutkimusten mukaan metsätalouden vesistöpäästöt erityisesti turvemaiden ovat moninkertaiset aiempaan arvioon verrattuna.

Ravinteet, erityisesti typpi ja fosfori, sekä kiintoainekset lisäävät vesistöjen rehevöitymistä ja aiheuttavat muun muassa veden samentumista sekä hapen vähenemistä vesistöistä. Avohakkuiden ja maanmuokkauksen on todettu myös lisäävän vesieläimille hyvin haitallisen elohopean kulkeutumista vesistöihin (Porvari ym. 2003). Suurimmat päästöt aiheutuvat metsätaloustoimista turvemaiden. Kun hakkuumäärän kasvua tavoitellaan merkittävästi myös ojitetuilta soilta, on vesistökyky juuri nyt erittäin oleellinen.

Avohakkuumetsätalous aiheuttaa monenlaista haittaa erilaisille metsistä puuraaka-aineen lisäksi saataville hyödyille eli niin kutsutuille ekosysteemipalveluille. Esimerkiksi luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan männiköstä ja sekametsästä saatavat mustikkatulot ylittävät useissa tapauksissa puuston hakkuista saatavat tulot. Avohakkuut ja maanmuokkaus ovat haitallisia mustikalle, samoin puustojen tihentyminen. Näiden syiden vuoksi mustikan peittävyys on alentunut puoleen 1950-luvun tilanteeseen verrattuna.

Myös ruokasienten tuotto heikkenee avohakkuissa. Metsänhoitotoimenpiteistä avohakkuu on merkittävin sienilajistoa vähentävä ja satomääriin vaikuttava tekijä. Monet hyvistä ruokasienistä häviävät vuosiksi avohakkuualueilta. Tattilajit ilmestyvät vasta uuden puusukupolven myötä nuoriin kasvatusmetsiin.

Riistalajeista erityisesti monet kanalinnot ovat kärsineet avohakkuumetsätaloudesta ja niiden kannat ovat pienentyneet viime vuosisadan puolivälistä lähtien huomattavasti. Hyvinvoiva riistametsä tarjoaa metsäkanalinnuille runsaasti ravintoa ja suojaa. Metsäkanalinnut menestyvät sekametsässä, jossa puuston koko ja tiheys vaihtelevat. Ihanne on vähintään kolmen puulajin metsä, jossa on runsaasti aluskasvillisuutta, riistatiheikköjä ja säästöpuuryhmiä. Riistakolmiolaskentojen tuloksia ja metsävaroja kuvaavia laserkeilausaineistoja yhdistävällä tutkimuksella on osoitettu, että

kanalintupoikueiden (metso, teeri ja pyy) määrä on voimakkaasti riippuvainen metsikön aluskasvillisuuden ja latvuston tiheydestä. Kun kanalintujen elinolot otetaan metsänkäsittelyssä huomioon, ne voivat hyötyä jatkuvapeitteiseen metsätalouteen siirtymisestä merkittävästi.

Avohakkuut aiheuttavat huomattavaa haittaa metsien virkistyskäytölle ja luontomatkailulle. Avohakkuun ja maanmuokkauksen jäljiltä alueet muuttuvat lähes kulkukelvottomiksi moneksi vuosikymmeneksi, kun muokatulle aukolle kasvaa tiheä taimikko ja nuori puusto. Maisemana avohakkuu on useimmille epämieluisa.

2. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1. Uudistuksen tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan valtion metsien käyttöön liittyvää lainsäädäntöä muutettavaksi siten, että valtion omistamilla alueilla ei olisi jatkossa mahdollista suorittaa metsälaissa tarkoitettuja uudistushakkuita. Nämä olisi sallittu vain erityisestä syystä.

Metsälakiin esitetään lisättäväksi uusi säännös, jonka tarkoituksena on rajoittaa metsätaloustoimenpiteiden toteuttamista valtion omistamilla alueilla siten, ettei hakkuista aiheudu laissa tarkoitettua uudistamisvelvoitetta. Tämä tarkoittaa sitä, että alueelle on jätävä sekä uudistusta kasvatushakkuissa riittävä määrä puustoa uuden puusukupolven syntymistä varten. Käytännössä muutos tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimaperäisistä kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin.

Esitetty lakimuutos koskisi käytännössä Metsähallitusta, jonka tehtävänä on käyttää, hoitaa ja suojella hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta. Lakimuutos velvoittaisi myös Metsähallituksen tytäryhtiötä, Metsätalous oy:tä, joka hoitaa liiketoiminnan käytössä olevia valtion metsiä. Muutosten tarkoituksena on edistää Metsähallitusta koskevassa laissa määriteltyjen yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista ja määritellä valtion metsien hoitotoimenpiteille ja puunkorjuun toteutukselle kestävyden näkökulmasta selkeät vähimmäisvaatimukset.

Metsälaissa on lisäksi erikseen säädetty, että tietyt metsälain vastaiset laiminlyönnit tai toimenpiteet katsotaan metsärikkomuksina rangaistaviksi. Ehdotus on, että sama koskee tämän uuden, valtion maita koskevan pykälän noudattamatta jättämistä. Tämä aiheuttaisi myös laissa tarkemmin säädetyn velvollisuuden korjaaviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi alueen palauttamiseksi ennalleen siinä määrin kuin se on mahdollista.

Metsälakiin tehtävien muutosten lisäksi esitetään myös tarkennettavaksi lakia Metsähallituksesta. Vaatimusta metsätaloustoiminnan kestävydestä vahvistettaisiin nostamalla kestävyden kriteerit lain perusteluista pykälätasolle ja lisäämällä kestävyden vaatimus myös Metsähallituksen liiketoiminnan toimialakuvaukseen. Lisäksi Metsähallitukselle laissa asetettuja yleisiä yhteiskunnallisia velvoitteita vahvistettaisiin biologisen monimuotoisuuden ja virkistyskäytön edistämisen osalta.

2.2. Keskeiset ehdotukset

2.2.1. Metsälain uudistamisvelvoitteen välttäminen valtion mailla

Nyt ehdotetuilla säännösmuutoksilla on tarkoitus muuttaa valtion omistamien alueiden metsätaloutta siten, ettei näillä alueilla synny hakkuiden seurauksena uudistamisvelvoitetta. Tämä tarkoittaa sitä, että alueelle on jätävä sekä uudistus- että kasvatushakkuissa riittävä määrä puustoa uuden puusukupolven syntymistä varten. Käytännössä tämä tarkoittaisi siirtymistä avohakkuista ja voimakkaista kasvatushakkuista jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiin. Jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmissä metsänuudistus tapahtuisi pääasiassa luontaisen uudistamisen kautta ja metsä säilyisi jatkuvasti peitteisenä.

Esityksellä tavoitellaan positiivisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuden turvaamisen edistämiseksi, ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, vesistöjen tilan parantamiseksi sekä virkistys- ja retkeilymahdollisuuksien edistämiseksi.

Esitetyillä muutoksilla pyritään osaltaan toteuttamaan voimassa olevan metsälain pykälän 1 mukaista tarkoitusta edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla, kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään. Tavoite siis säilyisi nykyisellään, mutta nykyisen tavoitteen saavuttaminen vaatii muutoksia itse lain sisältöön. Esitetyillä muutoksilla pyritään niin ikään osaltaan vastaamaan Suomen sitoumuksiin monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti metsälakiin ehdotetaan kokonaan uutta säännöstä, jonka tarkoituksena on rajoittaa valtion omistamilla alueilla suoritettavia hakkuita siten, ettei niiden toteuttamisesta aiheudu laissa tarkoitettua uudistamisvelvoitetta.

2.2.2. Metsähallitusta koskevien yhteiskunnallisten velvoitteiden muuttaminen

Ehdotetuilla muutoksilla halutaan osaltaan edistää perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristövastuun ja kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen sitoumusten noudattamista sekä varmistaa metsätalouden kestävyys muun muassa metsäluonnon monimuotoisuuden näkökulmasta.

Metsälakiin esitetyn muutoksen toteuttaminen edellyttää myös Metsähallitusta koskevan lain muuttamista, erityisesti siltä osin kuin kyseisessä laissa on säädetty Metsähallituksen toimintaa ohjaavista yhteiskunnallisista tavoitteista. Esityksen tarkoituksena on edistää näiden tavoitteiden toteutumista ja määritellä valtion metsien hoitotoimenpiteille sekä puunkorjuun toteutukselle kestävyysnäkökulmasta aiempaa selkeämmät vähimmäisvaatimukset.

Metsähallituksen voimassa olevien omistajapoliittisten linjausten mukaan Metsähallitus tuottaa valtiolle sekä taloudellista että yhteiskunnallista arvoa.

Linjausten mukaan taloudellinen arvo muodostuu valtiolle tehtävästä tuloutuksesta ja liiketoiminnan omaisuuden pitkän aikavälin tuottomahdollisuuksien kehittämisestä. Tämän lisäksi yhteiskunnallinen arvo syntyy julkisten hallintotehtävien toiminnan, liiketoiminnan ja liiketoiminnassa huomioon otettavien yhteiskunnallisten velvoitteiden yhteisvaikutuksista.

Samalla linjauksissa todetaan, että onnistunut yhteiskunnallinen vaikuttavuus edellyttää reagoitua jatkuvasti muutoksessa oleviin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja kansainväliseen kehitykseen.

Nyt esitetyillä muutoksilla vahvistetaan nimenomaan myös taloudellisten pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista omistajapoliittisten linjausten mukaisesti kestäväällä tavalla. Samalla vahvistetaan yhteiskunnallisen kokonaishyödyn tuottamista, jossa oleellisena osana on Metsähallituksen toimien yhteiskunnallinen hyväksyttävyyden sekä puuntuotannon ekologinen, kulttuurinen ja sosiaalinen kestävyys.

Metsähallituksen toimien yhteiskunnallisen hyväksyttävyyden lisäämisen ja yhteiskunnallisten velvoitteiden toteuttamisen lisäksi ehdotetuilla muutoksilla osaltaan parannetaan metsätalouden ekologista ja ilmastollista kestävyttä.

Avohakkuut ja avohakkuumetsätalouteen kiinteänä osana kuuluvat maanmuokkaus ja lannoitus sekä metsätalouden käytäntöihin kuuluvat kunnostusojitukset sekä kantojen nosto aiheuttavat vesistö päästöjä. Metsätalouden päästöt ovat pääosin hajakuormitusta ja kuormitus kohdistuu erityisesti herkkiin latvavesiin. Nyt ehdotetuilla muutoksilla halutaan osaltaan huolehtia vesistöjen hyvästä tilasta ja sitä kautta Metsähallituksen yhteiskunnallisten velvoitteiden paremmasta toteutumisesta.

Nyt ehdotettujen muutosten yhteydessä on edelleen huolehdittava muun muassa lahoppuun riittävästä määrästä metsissä sekä järeiden säästöpuiden jättämisestä hakkuualoille ja riittävien soiden ja vesistöjen suojavyöhykkeiden säästämistä. Myös suojelueverkosto, Metsähallituksen alue-ekologinen verkosto ja muut metsätalouden ulkopuolelle rajatut alueet ovat välttämättömiä edelleen ehdotettujen muutosten jälkeen. Yhdessä näiden toimien kanssa ehdotetuilla muutoksilla on mahdollista oleellisesti parantaa metsäelinympäristöjen ja metsälajiston tilannetta nykyisestä.

Avohakkuiden vähentäminen tai rajoittaminen suojelisi ja vahvistaisi yhteensä sekä metsien että maaperän hiilinielua ja -varastoja. Se edistäisi siten ilmastokestävää politiikkaa ja Pariisin sopimuksen, ilmastolain sekä EU:n ilmastosääntelyn tavoitteita.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Metsähallitusta koskevan lainsäädännön mukaan se käyttää, hoitaa ja suojelee hallinnassaan olevaa valtion maa- ja vesiomaisuutta kestävästi. Metsähallituksen liikevaihto vuonna 2017 oli 319 miljoonaa euroa ja liikevoitto 117,2 miljoonaa euroa. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden vaikutuksen liikevoittoon arvioitiin olevan 55,8 miljoonaa euroa.

Useissa tilanteissa jatkuvapeitteinen metsätalous on taloudellisesti kannattavampaa kuin avohakkuihin ja viljelyyn perustuva tasaikäismetsätalous. Kahden käsittelytavan välinen taloudellinen paremmuusjärjestys riippuu kasvupaikasta, avohakkuun jälkeisistä uudistuskustannuksista ja diskonttokorosta. Jatkuva kasvatus on tyypillisesti avohakkuita kannattavampaa karuilla kasvupaikoilla sekä silloin, kun sovellettava diskonttokorko ja uudistuskustannukset eivät ole kovin alhaiset.

Hyvin järeissä tasaikäisissä ja tasarakenteisissa metsiköissä avohakkuusta luopuminen voi aiheuttaa tilapäisiä taloudellisia menetyksiä. Näitä siirtymävaiheen mahdollisia tulojen vähenemisiä on mahdollista laskea mukaan yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden kustannuksiin. Avohakatun alueen viljely on puolestaan yleensä tappiollinen investointi, ennen kaikkea Pohjois-Suomessa ja karuilla kasvupaikoilla. Metsien jatkuvan kasvatuksen taloudellista kannattavuutta on mahdollista mallintaa, kun käytettävissä on riittävästi pohjainformaatiota talouskäytössä olevista metsistä.

Merkittävässä osassa metsistä jatkuva kasvatus on heti kannattavampaa kuin uudistushakkuihin perustuva jaksollinen metsänkasvatus. Oleellista on, että hakkuusuunnitelmia tehtäessä kunkin alueen optimaalinen rakenne tulojen kannalta suunnitellaan ottaen huomioon lähtötilanne, alueen ominaispiirteet, toivottu puulajisuhde sekä haluttu panostus biodiversiteettiin. Seuraavaa puusukupolvea suunniteltaessa on huomioitava esimerkiksi useamman puulajin tuoma metsikön parempi resilienssi ilmastonmuutoksesta aiheutuvia haasteita vastaan.

Avohakkuista jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen siirtymisen taloudelliset vaikutukset riippuvat myös kunkin metsikön nykyisestä puuston rakenteesta. Hakkuusuunnitelmia tehtäessä ja jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen lisäämiseen pyrittäessä kannattaakin ottaa huomioon kunkin alueen ominaispiirteet ja lähtötilanne. Olennaista on myös ottaa huomioon metsätaloudelle asetetut, osittain kilpailevat tavoitteet: puuntuotannon kannattavuus, hiilensidonta, biodiversiteetti, virkistys, ja muut elinkeinot. Näiden eri tavoitteiden suhdetta toisiinsa on myös mahdollista mallintaa ja lisätä painoarvoa hiilensidonnalle ja biodiversiteetille, joihin liittyviin tavoitteisiin ei olla pääsemässä nykyisillä toimilla.

Puhtaasti taloudellisten vaikutusten arvioimiseksi osan alueiden uuteen optimaaliseen tasapainotilaan pääsemiseksi vaaditun siirtymäajan kustannuksia voidaan laskea mukaan yhteiskunnallisten velvoitteiden toteuttamiskustannuksiin.

Jotta Metsähallituksen on mahdollista muutoin toteuttaa sille määrättyjä yleisiä yhteiskunnallisia velvoitteita (vastuuta biologisen monimuotoisuuden suojelusta sekä virkistyskäytön edistämisestä), on metsähallituksen tuloutustavoitetta syytä kohtuullistaa nykyisestä.

Taloudellisia vaikutuksia arvioitaessa on mahdollista määrittää kannattavuus, joka ottaa huomioon paitsi puuntuotannon arvon, myös muut ekosysteemipalvelut kuten hiilensidontan, monimuotoisuuden ja virkistyksen. Metsätaloutta suunniteltaessa tulisikin pyrkiä yhteensovittamaan kaikkien olennaisten ekosysteemipalveluiden tuotanto. Tällöin valtion metsätalouskäytössä olevia metsiä pystyttäisiin hyödyntämään yhteiskunnan kannalta tehokkaimmin.

3.2. Ympäristövaikutukset

Metsätalouden aiheuttamista ympäristöhaitoista useimmat ovat hillittävässä jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa paremmin kuin uudistushakkuumallissa. Avohakkuiden välttämisestä hyötyvät niin metsien lajisto ja elinympäristöt, vesistöt kuin ilmastokin.

Avohakkuu muuttaa alueen luontoa voimakkaasti. Puusto hakataan kokonaan lukuun ottamatta muutamia mahdollisia säästöpuita ja useimmiten tehdään samalla myös voimakas maanmuokkaus. Tämä paitsi hävittää alueen lajistoa suoraan myös muuttaa alueen olosuhteita, kuten varjostusta, lämpötilaa ja kosteutta eli niin sanottua mikroilmastoa. Nämä muutokset ulottuvat myös

avohakkuuta ympäröiviin metsiin niin kutsutun reunavaikutuksen kautta, joka ulottuu noin 2-3 kertaa puun pituuden päähän sulkeutuneeseen metsään. Reunavaikutuksen vuoksi avohakkuut muuttavat pienialaisten erityisesti tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteitä ja heikentävät säästökohteiden hyötyjä. Avohakkuu altistaa jäljelle jääneen metsän reunan myös myrskytuhoille.

3.2.1. Vaikutukset lajistoon ja luontotyyppisiin

Suomen uhanalaisista lajeista 36 % elää ensisijaisesti metsissä ja metsät ovat tärkeä elinympäristö tämän lisäksi lukuisille lajeille jossain elämänvaiheessa. Suurimmat uhanalaisuuden syyt metsälajeille ovat lahopuumäärän väheneminen sekä metsien uudistamis- ja hoitotoimet. Lähes yhtä merkittäviä syitä ovat metsien puulajisuhteiden muutokset sekä vanhojen metsien ja kookkaiden puiden väheneminen.

Linnuilla Etelä-Suomen yleisten metsälajien kannankehitykset ovat olleet keskimäärin negatiivisempia vuosina 1999–2013 kuin vuosina 1984–1998. Lisäksi sukcession loppuvaiheiden elinympäristöjä, varsinaisia metsiä, suosivilla lajeilla väheneminen on ollut voimakkaampaa kuin pensaikkoja ja hakkuuaukeita suosivilla lajeilla. Tämä kertoo siitä, että pitkään jatkunut intensiivinen avohakkuumetsätalous heikentää metsälintujen elinmahdollisuuksia. Lajeja, jotka ovat erityisesti kärsineet avohakkuuden pienialaisiin laikkuihin pirstomasta nuorten metsien dominoimasta metsämaisemasta ovat esimerkiksi metso, kuukkel, hömötiainen ja töyhtötiainen. Suomen erityisvastuulajeihin kuuluvan liito-oravan kanta pieneni kolmasosalla vain vuosikymmenessä (2006-2016), koska hakkuut hävittivät sen tarvitsemia elinympäristöjä ja puustoisia kulkuyhteyksiä. Liito-orava on nykyisin luokiteltu silmälläpidettäväksi (NT), mutta kannan koosta on olemassa myös arvio, jonka mukaan muutokset edellyttäisivät luokittelua uhanalaiseksi vaarantuneeksi (VU).

Mustikka on yksi metsäluonnon avainlaji, josta riippuu monen muun lajin elämä. Sen määrä on vähentynyt voimakkaasti avohakkuuden seurauksena. Mustikka on tärkeä ravintokasvi pölyttäjille. Kimalaiset ja muut pölyttäjät keräävät mettä ja siitepölyä mustikan kukista. Mustikka on pääravintokasvi 77 suurperhoslajille, ja sitä syö 143 lajia. Perhosten toukat ovat tärkeää ravintoa hyönteissyöjälinnuille ja metsäkanalintujen poikasille. Lintulajeista 20 syö mustikoita, mm. rastaat, metsäkanalinnut ja kuukkel. Metsäkanalinnuille mustikka on tärkein ravintokasvi. Niille maistuvat sen marjat, varret, lehdet ja lehdillä elävät toukat. Tuuhea mustikan varvusto antaa myös suojan metsäkanalintujen poikasille. Myös monet nisäkkäät syövät mustikan lehtiä tai marjoja. Jatkovapeitteisessä metsänkasvatuksessa mustikka menestyy huomattavasti avohakkuumetsätaloutta paremmin. Luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan tuoreella kankaalla eri-ikäiskasvatuksen kuusikoiden mustikkasadot voivat olla jopa viisinkertaisia tasaikäisrakenteisesti kasvatetun puuston arvoon verrattuna

Elinympäristöjen uhanalaisuutta on tarkasteltu viimeksi vuonna 2008. Silloin 73:sta arvioidusta metsäluontotyyppistä 70 prosenttia oli uhanalaisia.

Metsien uudistamis- ja hoitotoimet ovat yleisimmin mainittujen uhanalaistumisen syiden joukossa luonnollisesti metsäluontotyypeillä ja myös monilla suoluontotyypeillä, joissa metsänkäsittely vaikuttaa paitsi suopuustoon myös suon hydrologiaan. Metsien uudistamis- ja hoitotoimet on arvioitu uhanalaistumisen syyksi myös monilla pienvesi- sekä kallio- tai kivikkoluontotyypeillä.

Nämä luontotyypit sijaitsevat usein metsäisissä ympäristöissä ja ovat siten alttiina hakkuiden aiheuttamille pienilmaston ja valon määrän muutoksille.

Metsätaloustoimilla on myös epäsuoria vesistövaikutuksia, jotka liittyvät hakkuisiin ja uudistamisen yhteydessä tehtävään maanmuokkaukseen.

Nykyisin Suomessa tehdään uudistushakkuun jälkeisiä maanmuokkauksia yli 100 000 hehtaaria vuodessa.

Maanmuokkauksen tunnettuja ympäristövaikutuksia ovat vaikutukset pintakasvillisuuteen, lahopuun hävikki murskaantumisen ja hautautumisen seurauksena sekä ravinteiden, kiintoaineksen ja metallien huuhtoutuminen uudistusaloilta vesistöihin. Yksi maanmuokkauksen vaikutuksista on podsolimaannoksen pintamaan kemiallisesti erilaistuneiden kerrosten sekoittuminen syvemmissä muokkausjäljissä. Maanmuokkauksen pitkäaikaisvaikutuksista monimuotoisuuden ei ole juurikaan tietoa.

Uudistushakkuut ja maanmuokkaus aiheuttavat kuolleen puun hävikkiä murskaantumisen ja hautautumisen seurauksena. Erityisesti pidemmälle lahonnut pehmeä lahopuu murskaantuu helposti näissä toimenpiteissä. Hävikki voi olla hyvin suurta, 40–80 % järeän kuolleen runkopuuston tilavuudesta. Jatkuvapeitteisessä metsänkasvatuksessa maanmuokkausta ei yleensä tehdä, joten myös maanmuokkauksesta aiheutuvat ympäristöhaitat jäävät paljon avohakkuumallia pienemmiksi.

Jos uudistusalalla on soistuneisuutta tai maa-aines hienojakoista, tehdään ojitus- tai naveromätästys vesitalouden muuttamiseksi ja istutustuloksen parantamiseksi. Maanmuokkaukset, erityisesti lehdoissa, muuttavat maaperäeliöstön koostumusta ja toimintaa sekä rikkovat lehdon maannoksen sekoittamalla mullan ja kivennäismaan. Vesitalouden muutokset muuttavat metsäluontotyyppiä monella tavoin. Kosteuden väheneminen vaikuttaa luontotyyppin pienilmastoon ja esimerkiksi tihkupintojen katoaminen hävittää luontotyyppille ominaisia pienelinympäristöjä. Muun muassa tihkupinnoilla ja kosteilla maapuilla elävät sammat kärsivät ojitusten vaikutuksista. Lisäksi kosteuden muutokset vaikuttavat orgaanisen aineksen hajotusprosesseihin. Merkittäviä ovat esimerkiksi lahopuiden hajoamisessa tapahtuvat muutokset. Kosteassa pienilmastossa hajotuksesta huolehtivat eri sienilajit kuin kuivemmassa. Tämä vaikuttaa edelleen haitallisesti suureen joukkoon lahopuilla eläviä lajeja.

Vaikka monet lajiston ja luontotyyppien uhanalaisuuden syyt ovat seurausta avohakkuumetsätalouden menetelmästä, myöskään jatkuvapeitteinen metsätalous ei sellaisenaan vielä riitä turvaamaan metsäluonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita. Myös jatkuvapeitteisen metsätalouden toimenpiteissä on aktiivisesti otettava nämä seikat huomioon.

Tärkeimpiä keinoja ovat:

- säästöpuiden säästäminen kaikissa käsittelyissä, jotta metsiin saadaan myös ikivanhoja puita ja niistä myöhemmin muodostuvaa uhanalaisille lajeille elintärkeää järeää lahopuuta
- olemassa olevan lahopuun säästäminen hakkuissa
- tärkeiden ja herkkien elinympäristöjen, kuten metsälain 10§ mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen, runsalahopuustoisten metsien, vesitaloudeltaan luonnontilaisen kaltaisten soiden ja muiden uhanalaisten luontotyyppien rajaaminen hakkuiden ulkopuolelle

- vesistöjen, soiden ja muiden tärkeiden elinympäristöjen vaihettumis- ja suojavyöhykkeiden säästäminen hakkuilta
- eläinten piilopaikoiksi soveltuvien tiheikköjen säästäminen hakkuissa

Suojelualueverkosto ja Metsähallituksen alue-ekologinen verkosto kaipaavat edelleen parantamista myös jatkuvapeitteiseen metsätalouteen siirryttäessä. Suojelualueverkoston ja säästökohteiden ekologinen toimivuus uhanalaisen lajiston ja elinympäristöjen turvaamisessa paranee kuitenkin huomattavasti kun avohakkuiden aiheuttama reunavaikutus eli paahteisuuden ja tuulisuuden lisääntyminen vähenee.

3.2.2. Vaikutukset vesistöihin

Uudistushakkuut ja niitä seuraava maanmuokkaus aiheuttavat ravinnepäästöjä typen ja fosforin osalta, mutta erityisesti kiintoainespäästöt kuormittavat vesistöjä. Kiintoaineen kulkeutuminen vesistöön aiheuttaa muun muassa veden samentumista sekä hapen vähenemistä vesistöistä. Maanmuokkauksen ja ojitusten seurauksena myös raskasmetalleja huuhtoutuu vesistöihin ja esimerkiksi elohopeaa kertyy kaloihin. Suurimmat päästöt aiheutuvat metsätaloustoimista turvemaidella. Uusimman tutkimuksen mukaan aiempia arvioita suuremmat vesistökuormat viidellä miljoonalla ojitushehtaarilla eli noin neljäsosalla metsäpinta-alastamme merkitsevät sitä, että nykyiset kuormituslaskelmat aliarvioivat metsätalouden vesistövaikutuksia Suomessa.

Turvemaidella on noin neljännes nykyisestä puuvarannosta ja vuosittain hakattavasta puumäärästä noin viidennes tulee turvemaiden hakkuista. Vesistö päästöjen ratkaiseminen on oleellinen osa metsätalouden kestävyttä edistettäessä. Uudistushakkuista luopuminen valtion mailla edistäisi osaltaan vesistöjen hyvän tilan saavuttamista ja metsätalouden vesistö päästöjen minimoimista.

Uhanalaisten sisävesiluontotyyppien ensisijaisena uhkatekijänä metsätalous on toiseksi tärkein, vesistöjen rehevöitymisen jälkeen. Metsätalous heikentää sisävesien tilaa etenkin rantavyöhykkeen hakkuiden ja vesistöjen valuma-alueilla tehtyjen metsätaloustoimien hydrologisten vaikutusten kautta. Lähteikköjä ovat hävittäneet ja niiden luonnontilaa heikentäneet etenkin metsätaloudelliset ojitukset ja soiden kuivatus sekä niistä aiheutuneet hydrologiset muutokset. Pienet lähteiköt ovat jääneet varsinkin koneellisen puunkorjuun aikana metsätaloustoimien jalkoihin ja kattava, Metsä-Lappiin yltävä soiden ja kosteiden metsämaiden ojitus on heikentänyt lähteikköjen tilaa erittäin laajalti. Metsätalouden kuormitus heikentää monien muutoin puhtaina säilyneiden vesien, etenkin latvavesien tilaa.

Metsätalouden toimenpiteet ovat aiheuttaneet haitallisia ympäristömuutoksia varsinkin puroissa ja muissa pienvesissä. Metsätalouden suurimmat vesistövaikutukset aiheutuvat kunnostusojituksista, hakkuista ja niihin liittyvästä maanmuokkauksesta sekä lannoituksesta.

Jatkuvapeitteisessä metsätaloudessa kunnostusojitusten tarve vähenee, koska vettä haihduttava puustopeite säilyy. Myös maanmuokkaustarve vähenee huomattavasti. Siten jatkuvapeitteinen metsänkasvatus vähentää merkittävästi metsätaloudesta vesistöille aiheutuvia haittoja.

3.2.3. Vaikutukset ilmastoon

Suomi on sitoutunut Pariisin ilmastopöytäkirjaan, jonka mukaan maapallon ilmaston lämpeneminen pyritään rajoittamaan alle puoleentoista asteeseen ja rajoitetaan selvästi alle kahteen asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna. Sopimuksen allekirjoittajat sitoutuvat myös suojelemaan ja lisäämään "kasvihiilidioksidin lähteitä ja varastoja, metsät mukaan lukien" (Pariisin sopimus: 5. artikla, 1).

Suomen ilmastolaki (609/2015) edellyttää ilmastotavoitteiden asettamista ja ilmastopöytäkirjan valmistelua päivitetyn tieteellisen tiedon perusteella. Ajantasaisen tieteellisen tiedon perusteella hiilinielujen ja -varastojen kasvattaminen sekä lähivuosina että pidemmällä aikavälillä saa voimakasta tukea. Suomen nettopäästöjen tulee ilmastotieteen näkökulmasta olla nettonegatiiviset ennen vuosisadan puoliväliä, eli nielujen tulee ylittää päästöt. Suomen metsien kyky toimia hiilinieluna ja -varastona on tavoitteen saavuttamisen kannalta avainasemassa.

EU:n yhteinen ilmastopöytäkirja kattaa vuosina 2021–2030 ensimmäistä kertaa myös maankäyttösektorin, mukaan luettuna metsät. Maankäyttösektori sitoo nykyisellään merkittävän osan (10–15 %) EU:n päästöistä, eli se on nettonielu. EU:n maankäyttösektorin ilmastopöytäkirjan johtoajatus on, että maankäyttösektorin hiilinielut eivät saisi pienentyä. Suomessa jo vuoteen 2030 tähtäävien maankäyttösektorin tavoitteiden saavuttaminen vaatii lisätoimia. Mikäli metsien käyttöä lisätään suunnitelmien mukaisesti metsien hiilinielu pienenee Suomessa merkittävästi. Kestävän kehityksen mukaiset toimet maankäyttösektorilla päästöjen vähentämiseksi tai nielujen ja varastojen lisäämiseksi edistävät ilmastolain, EU:n ilmastopöytäkirjan ja Pariisin ilmastopöytäkirjan tavoitteiden toteuttamista.

EU:n ja Suomen ilmastopöytäkirjan tavoitetasoa on eri arvioissa pidetty puutteellisenä tai täysin riittämättömänä Pariisin tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. EU:n ilmastopöytäkirjassa on varauduttu arvioimaan vuodelle 2030 asetettujen ilmastotavoitteiden riittävyttä 2020-luvun alkupuolella. Väliarvio ja tavoitteiden kiristämisen tarve Pariisiin tavoitteiden saavuttamiseksi koskee siis myös maankäyttösektoria ja metsiä.

Avohakkuista siirtyminen jatkuvapeitteiseen metsänkasvatukseen edistäisi Pariisin sopimuksen ja ilmastolain (609/2015) pyrkimyksiä ilmaston lämpenemisen rajoittamisesta. Lähes koko Suomi lasketaan kasvillisuustyyppiltään osaksi pohjoisen havumetsävyöhykettä. Tämän vyöhykkeen metsiin ja niiden maaperään on globaalisti sitoutunut yhteensä noin kolmannes kaikkiin ekosysteemeihin sitoutuneesta hiilimäärästä. Pohjoiset havumetsät ovat siis maailman mittakaavassa tärkeä ilmastoa viilentävä tekijä, jonka kehityksellä on ilmakehän hiilipitoisuuden kehittymisen kannalta suurta merkitystä. Näiden ekosysteemien hiilinielujen ja -varastojen suojelemista ja kasvattamista on pidetty globaalisti tärkeänä mahdollisuutena kuroa umpeen EU:n ja globaalien tämänhetkisten ilmastotavoitteiden ja Pariisin sopimuksen tavoitteiden edellyttämien ilmastositoumusten välistä kuilua.

Metsien hakkuut heikentävät metsien puuston hiilivarastoa ja korjattavan puuston hiilestä suuri osa siirtyy tyypillisesti nopeasti ilmakehään. Metsätalous siis lisää ilmakehän hiilipitoisuutta. Ilmastohyötyä puolestaan saadaan, jos puun käytöllä korvataan korkeapäästöisten tuotteiden kulutusta (ns. substituutiovaikutus). Jatkuvapeitteisen kasvatuksen metsissä järeän tukkipuun saanti lisääntyy, joka mahdollistaa pitkäaikaisten puutuotteiden suuremman osuuden. Näiden tuotteiden

substituutiohyöty ilmaston näkökulmasta on suurempi kuin lyhytikäisillä puutuotteilla, joka painottuu avohakkuihin perustuvassa metsätaloudessa.

Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus vähentää metsätalouden kasvihuonepäästöjä ainakin kahdella tavalla. Ensinnäkin sen yhteydessä maaperän muokkaus ja ojitus vähenee. Tämä vähentää merkittävästi metsien maaperän hiilen vapautumista ja hiilipäästöjä, erityisesti turvemaidella. Toiseksi, avohakkuun toteuttamisen jälkeisenä kahtenakymmenenä vuotena metsäalue muuttuu hiiltä sitovasta hiilinielusta hiilen lähteeksi. Jatkuvapeitteisen kasvatuksen periaattein hoidetussa metsässä edellä kuvattu vaihe vältetään. Jatkuvapeitteisen kasvatuksen periaattein kasvatettu metsä säilyy puustoisena. Metsään jäävät elävät puut pystyvät toteuttamaan jopa tehokkaampaa hiilensidontaa hakkuiden jälkeen sekä turvaavat maaperän hiilivarastoille suotuisan viileän mikroilmaston sekä veden pinnan tason. Kaikki nämä jatkuvapeitteisen kasvatuksen tekijät vähentävät metsätalouden kasvihuonepäästöjä ja edistävät hiilinielujen kasvattamista sekä hiilivarastojen suojelua.

Albedovaikutuksen, eli säteilyn heijastusvaikutuksen, lisäämisen kannalta suotuisaa olisi lehtipuita sisältävien sekametsien osuuden kasvattaminen. Monen puulajin metsät ovat myös vastustuskykyisempiä ilmastonmuutoksen mukanaan tuomille uhille.

Avohakkuista luopuminen erityisesti pohjoisen Suomen metsissä suojelisi tärkeitä hiilivarastoja, joiden hiilensidonta on erityisen hidasta. Hakkuiden kokonaismäärä ohjaa puuston hiilivaraston kehittymistä. Merkittävämpää ilmastohyötyä voidaan saavuttaa jos hakkuumääriä yleisesti pienennetään ja samalla avohakkuuta rajoitetaan. Erityisesti pohjoisimman Suomen metsissä hakkuiden vähentämisestä yleisesti seuraisi merkittävä ilmastohyöty.

3.2.4. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotettu muutos auttaisi Metsähallitusta toteuttamaan paremmin sille asetettuja yhteiskunnallisia velvoitteita, sekä toteuttamaan toimintansa kestävyyttä paremmin kaikilla kestävyiden osa-alueilla (ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen). Laissa Metsähallituksesta todetaan, että Metsähallituksen tulee riittävästi huomioida biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen. Avohakkuista luopuminen tukisi osaltaan tätä tavoitetta.

Metsähallituksen yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin kuuluu myös virkistyskäytön edistäminen. Tutkimusten mukaan avohakkuuta ei yleisesti pidetä maisemallisesti eikä retkeilyn kannalta miellyttävänä. Avohakkuuttomuus loisi paremmat edellytykset retkeily- ja virkistyskäytölle valtion mailla. Metsässä liikkumisella on tutkimusten mukaan myös terveysvaikutuksia. Se laskee verenpainetta, kohottaa mielialaa, parantaa keskittymiskykyä ja kehon puolustuskykyä.

Peitteinen ja suojainen metsä on maisemallisesti kiinnostavampi, virkistysmahdollisuuksiltaan paremmaksi koettu ja helppokulkuisempi kuin avohakattu. Virkistys- ja matkailukäytön edellytykset paranevat, kun avohakkuut vähenevät. Erityisesti Pohjois-Suomessa, missä merkittävä osa valtion metsistä sijaitsee, luontomatkailulla on suuri merkitys. Jatkuvapeitteiseen metsätalouteen siirtyminen valtion mailla parantaisi luontomatkailuelinkeinon mahdollisuuksia. Voimassa olevista Metsähallituksen luonnonvarasuunnitelmista (Ylä-Lappi, Kainuu ja Etelä-Suomi) Ylä-Lapissa (osallistui 118 henkilöä) sekä Etelä-Suomessa (osallistui 205 henkilöä) on teetetty

yleisökysely luonnonvarasuunnittelua varten. Kainuun luonnonvarasuunnitelmaa varten on toteutettu sidosryhmäkysely (osallistui 17 henkilöä).

Etelä-Suomen luonnonvarasuunnittelun tueksi tehdyssä yleisökyselyssä vastaajat toivoivat, että valtion talousmetsät voisivat toimia esimerkkeinä eri-ikäisrakenteisista, jatkuvan kasvatuksen - tai muilla luonnon monimuotoisuuden huomioonottavilla - menetelmillä hoidetuista metsistä. Vastaajien näkemyksen mukaan valtion metsiä tulisi ensisijaisesti hyödyntää ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla, niin että metsänkasvatuksessa painotetaan ensisijaisesti luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä ja lisäämistä ja vasta toiseksi puuntuotannon lisäämistä. Talousmetsien hoidossa on vastaajien mukaan tärkeä taata riittävän lahopuumäärän säilyminen, metsän peitteisyys, hyvät marjasadot ja riistaeläinten suojapaikat. Jatkovaa kasvatusta pidettiin parempana metsänkasvatusmenetelmänä kuin avohakkuuta.

Ylä-Lapin kansalaiskyselyssä 43:n vastaajan mielestä Metsähallitus turvaa metsätalouden edellytyksiä liikaa maankäytön suunnittelussa ja käytössä. 65:n vastaajan mielestä metsätalouden edellytyksiä turvattiin suunnittelussa ja käytössä sopivasti. On merkittävää, että noin 40 % vastaajista koki metsätalouden painotuksen suunnittelussa olevan liian suuri.

Nyt ehdotetut muutokset tukevat Metsähallituksen teettämien yleisökyselyiden tuloksia ja kansalaisten toiveita ekologisesti kestävämmästä metsätaloudesta ja erilaisten metsänkäyttömuotojen yhteensovittamisesta.

Metsästäjien keskuudessa avohakkuut koetaan usein ongelmallisiksi. Metsästäjien asenteita kartoittaneessa kyselytutkimuksessa puolet vastaajista oli sitä mieltä, että valtion maiden hakkuumäärät eivät ole kestäväällä pohjalla. Laajat avohakkuut koettiin metsästäjien keskuudessa ikävimmäksi asiaksi, jonka voi kohdata metsästyksellä.

Valtaosa valtion metsistä sijaitsee poronhoitoalueella Pohjois-Suomessa. Avohakkuut heikentävät porojen laidunnusmahdollisuuksia. Erityisesti talviravintonaan porot käyttävät puussa riippuvia naavoja ja loppoja. Niiden kasvu on hidasta ja niitä löytyykin vasta varttuneista puista. Avohakkuun seurauksena nämä kasvavat puut katoavat alueelta vuosikymmeniksi. Avohakkuiden jälkeen kasvatettavat tiheet taimikot ja nuoret metsät ovat myös huonoja laidunnukseen. Jatkovapeitteisessä metsänkasvatuksessa säästyy sekä maanpinnan jäkäläpeitettä että naava- ja loppopuita, eikä monotonisia tiheitä taimikoita synny lainkaan. Tärkeimmät talvilaidunalueet on jatkovapeitteisessä metsätaloudessakin siirrettävä metsätalouden ulkopuolelle.

Avohakkuista luopuminen parantaisi Metsähallituksen toiminnan yleistä yhteiskunnallista hyväksyttävyyttä kansalaisten silmissä. Tutkimuksen mukaan jopa noin 70 prosenttia suomalaisista ei hyväksy avohakkuuta. Kansalaiset myös pitävät luonnon monimuotoisuuden vaalimista tärkeimpänä asiana metsiä koskevassa päätöksenteossa.

Metsälain uudistamisen yhteydessä selvitettiin myös metsänomistajien valmiutta siirtyä avohakkuuttomiin metsänkäsittelymenetelmiin. Metsäntutkimuslaitoksen kyselyn mukaan 27 % metsänomistajista oli valmiita siirtymään jatkuvaan kasvatukseen kaikissa tai osassa metsistään, 25 % saattaisi kokeilla jatkovaa kasvatusta osassa metsistään ja 28 % halusi lisätietoa ennen kuin tekee asiasta päätöksiä.

Vuoteen 2007 asti Metsähallituksen tekemiä uudistus- ja avohakkuita tilastoitiin erikseen, jonka jälkeen tilastoissa yhdistettiin metsäteollisuusyritysten kanssa samaan tilastointiin. Tämän jälkeen Metsähallituksen tekemiä uudistushakkuiden ja avohakkuiden määriä on ollut vaikeampaa seurata. Vuonna 2007 avohakkuiden määrä oli Metsähallituksella 16 966 hehtaaria ja uudistushakkuiden määrä 22 630 hehtaaria. Metsähallituksen vuosikertomuksen mukaan uudistushakkuiden osuus hakkuukertymästä oli vuonna 2016 35 % hakatuista hehtaareista. Luonnonvarasuunnitelmien mukaan Metsähallitus tavoittelee koko maassa reilua 28 000 uudistushakkuuhehtaaria vuosittain. Luonnonvarasuunnitelmissa ei ole eriteltyä tavoiteltua avohakkuumäärää.

Valtio voisi toimia edelläkävijänä jatkuvapeitteisessä metsänhoidossa ja siten edistää jatkuvapeitteistä metsänkasvatukseen siirtymistä laajemminkin. Metsälain uudistuksessa yhtenä tavoitteena oli metsänkäsittelymenetelmien monipuolistuminen, mikä ei kuitenkaan ole toteutunut toivotussa määrin. Valtio voisi esimerkiksi ja konkreettisilla toimillaan edistää tavoitteen toteutumista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Metsälaki

5 c § Hakkuu valtion omistamalla alueella

Pykälä koskisi metsätalouden harjoittamista valtion omistamilla alueilla. Sen tarkoituksena olisi edistää kestävä metsätaloutta ja hakkuiden toteuttamisessa jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta valtion omistamilla mailla. Uuden pykälän tarkoituksena olisi rajoittaa sellaisten hakkuiden suorittamista, jotka aiheuttavat tämän lain 5 §:n 2 momentissa tai 5 a §:n 1 momentissa tarkoitetun sekä asetuksessa täsmennetyt uudistamisvelvoitteet. Uudistamisvelvoite voi aiheutua sekä uudistus- että kasvatushakkuun seurauksena. Pykälän perusteella hakkuut tulisi siten toteuttaa jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiä hyödyntäen, avohakkuuta välttäen.

Pykälän 1 momentin mukaan hakkuu olisi valtion omistamalla alueella toteutettava siten, ettei siitä aiheudu laissa erikseen säädettyä uudistamisvelvoitetta. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että tässä laissa tarkoitettuja uudistushakkuuta ei voisi valtion omistamilla alueilla suorittaa ilman erityisiä syitä. Myöskään kasvatushakkuiden suorittamisesta ei saisi aiheutua uudistamisvelvoitetta. Tämä tarkoittaisi kasvatushakkuiden kohdalla sitä, että jäljelle jäävän puuston määrän ja laadun tulee olla riittävät puuston kasvattamiseksi edelleen. Jäljelle jäävän puuston määrästä säädetään metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Mikäli hakkuut toteutetaan uudistushakkuina, niiden seurauksena käsittelyalueelle ei saa syntyä yli 0,3 hehtaarin avointa aluetta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta 1 momentin mukaiseen hakkuun suorittamista koskevaan rajoitukseen. Pykälän 1 momentin rajoituksesta olisi mahdollista poiketa, mikäli siihen olisi olemassa erityisiä syitä. Erityisenä syynä ei kuitenkaan pidettäisi taloudellisia tekijöitä.

On syytä korostaa, että jatkuvapeitteinen metsänkasvatus ei korvaa arvokkaiden alueiden suojelua. Esimerkiksi Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla, valtion retkeilyalueilla, alue-ekologisen verkoston luontokohteilla tai Ylä-Lapin virkistys- ja luontaistalousalueilla ei hakkuita tulisi lähtökohtaisesti suorittaa lainkaan. Tässä pykälässä esitetyt muutokset valtion maiden metsätalouden harjoittamiseen eivät siten vähennä tarvetta rajata arvokkaita luonto- ja virkistyskohteita edelleen metsätalouden ulkopuolelle.

18 § Metsärikos ja metsärikkomus

Pykälään lisättäisiin uusi kohta 2) jonka mukaan lain 5 c §:n rikkominen säädetään rangaistavaksi. Muutoksen myötä myös muiden kohtien numerointi muuttuisi siten että voimassa olevan lain kohta 2 siirtyisi kohdaksi 3, ja viimeisen kohdan numeroksi tulisi siten 7.

20 § Korjaavat toimenpiteet

Pykälään lisättäisiin viittaus metsälakiin ehdotettavaan uuteen 5 c §:ään. Siten metsän käsittely valtion omistamilla alueilla vastoin 5 c §:n rajoitusta aiheuttaisi tässä pykälässä tarkoitetun velvollisuuden lainvastaisen toimenpiteen vaikutusten poistamiseksi tai vällinnee otolitan palauttamiseksi.

1.2. Laki Metsähallituksesta

2 § Metsähallituksen yleistehtävä

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin täsmennys, jonka mukaan valtion maa- ja vesiomaisuuden hyödyntämisen tulee olla taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävä. Vaikka asia on todettu jo voimassa olevan lain perusteluissa, kestävyiden kriteerit olisi syytä nostaa pykälätasolle. Koska Metsähallituksen tulee saman pykälän mukaan toimia tuloksellisesti, on pykälässä tarpeen korostaa toiminnan kestävyttä ja sen eri elementtejä.

3 § Liiketoiminnan toimiala

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin metsätalouden kestävyiden vaatimus. Tässä kohdin ei ole enää tarpeen toistaa 2 §:ssä mainittuja kestävyiden eri osatekijöitä. Kestävyiden korostaminen olisi tässä perusteltua, koska Metsähallituksessa metsätalouden harjoittamisesta vastaa liiketaloudellisin perustein toimiva osakeyhtiö Metsähallitus Oy, jonka on toimittava tuloksellisesti. Tuloksellisuuden osalta toiminnassa on kuitenkin otettava huomioon Metsähallitukselle erikseen asetetut yhteiskunnalliset velvoitteet.

Metsähallituksen tulisi harjoittaa kestävä metsätaloutta ja toimittaa puutavaraa asiakkaille, siten kuin metsälaisissa tarkemmin säädetään. Pykälään lisättäisiin lähinnä informatiivinen viittaus metsälakiin, jonka tarkoituksena on korostaa metsälain uudessa 5 c §:ssä asetettua rajoitusta, joka koskee metsänhakkuiden toteuttamista valtion omistamilla alueilla.

6 § Yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet

Tällä hetkellä pykälän 1 momentin perusteluissa todetaan biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen ja tarkoituksenmukaisen lisäämisen olevan Metsähallituksen kaikkea liiketoimintaa rajaava reunaehto. Tämän reunaehdon vahvistamiseksi pykälässä määriteltyjä Metsähallituksen yhteiskunnallisia velvoitteita täsmennettäisiin ja laajennettaisiin. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi, että Metsähallituksen tulee toiminnassaan edistää vastuullista metsätaloutta ottamalla huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu nykyistä laajemmin. Ehdotettu muutos liittyy metsälain uuteen 5 c §:ään, jossa määrätään valtion omistamilla alueilla toteutettavien hakkuiden rajoitteista. Sen lähtökohtana on sellaisten hakkuiden välttäminen, joista aiheutuu laissa tarkoitettu uudistamisvelvoite. Erityisesti voimallisten uudistushakkuiden välttäminen edistäisi merkittäväällä tavalla sekä biologisen monimuotoisuuden suojelua että virkistyskäytön edellytyksiä valtion omistamilla alueilla. Metsälakiin ehdotettu muutos koskisi käytännössä vain Metsähallitusta ja sen metsätaloustoimintaa, minkä vuoksi olisi tarpeen säätää Metsähallituksen toimintaa määrittävistä yhteiskunnallisista velvoitteista aiempaa tarkemmin ja laajemmin.

Pykälän 1 momentin mukaan luonnonvarojen kestävä hoidon ja käytön olennaisena osana Metsähallituksen on toiminnassaan edistettävä vastuullista metsätaloutta ottamalla huomioon biologisen monimuotoisuuden suojelu ja tarkoituksenmukainen lisääminen metsien, meren ja muiden luonnonvarojen hoidolle, käytölle ja suojelulle asetettujen muiden tavoitteiden kanssa. Pykälään lisättäisiin vaatimus siitä, että metsätalouden harjoittamisessa on pääsääntöisesti noudatettava jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen menetelmiä. Metsähallituksen olisi lisäksi otettava huomioon luonnon virkistyskäytön sekä työllisyyden edistämisen vaatimukset.

Pykälään lisättäisiin kokonaan uusi 2 momentti, jossa täsmennettäisiin 1 momentissa säädettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden merkitystä metsätalouden harjoittamisen osalta. Näiden velvoitteiden toteuttamiseksi Metsähallituksen olisi edellä 3 §:n 2 momentin 1) kohdassa tarkoitetun metsätalouden harjoittamisen osalta otettava huomioon metsälakiin ehdotetussa uudessa 5 c §:ssä asetettu hakkuiden toteuttamistapaa koskeva rajoitus. Sen mukaan valtion omistamalla alueella hakkuu on suoritettava siten, ettei siitä aiheudu metsälain 5 §:n 2 momentissa tai 5 a §:n 1 momentissa tarkoitettua uudistamisvelvoitetta. Viittaus on tarpeen, koska metsälakiin ehdotettu rajoitus vaikuttaa Metsähallituksen toimintaan.

Pykälään lisätyn uuden 2 momentin seurauksena pykälän numerointi muuttuu vastaavalla tavalla. Siten voimassa olevan pykälän 5 momentti olisi jatkossa sen 6 momentti. Siinä säädettäisiin Metsähallituksen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta Metsähallituksen tulostavoitetta asetettaessa. Momenttiin lisättäisiin vaatimus, jonka mukaan tulostavoitteen asettamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota 2 momentissa säädetyn, hakkuiden toteuttamista valtion alueella koskevan rajoituksen asettamiin vaatimuksiin. Vaikka vaatimus avohakkuista luopumiseksi ei pääsääntöisesti ole taloudellisesta tuottoa heikentävä kysymys, on tulostavoitteiden osalta huolehdittava siitä, että tässä pykälässä asetetut yhteiskunnalliset velvoitteet on mahdollista tosiasiassa saavuttaa. Siitä syystä tuloutustavoitetta saattaa olla tarpeen metsätalouden osalta alentaa. Toisaalta tuloutustavoitteita määritettäessä jatkuvapeitteisestä metsänkasvatuksesta saatavat hyödyt esimerkiksi ilmastotavoitteisiin kustannustehokkaasti pääsemiseksi voidaan laskea myös taloudellisesti kustannustehokkaaksi toiminnaksi.

Valtion alueilla harjoitettavan metsätalouden edellytyksiin esitetyt muutokset eivät vähentäisi tarvetta rajata arvokkaita luonto- ja virkistyskohteita edelleen metsätalouden ulkopuolelle. Myös

jatkuvapeitteiseen metsätalouteen siirtymisen jälkeen olisi tarpeen edelleen kehittää valtion maiden suojelualueverkostoa sekä alue-ekologista verkostoa ja muuta luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön huomiointia. Metsätalouden ulkopuolella olevat alueet on säilytettävä sellaisina myös jatkossa. Esitetyt muutokset metsätalouden menetelmiin parantaisivat jatkossa alue-ekologisen verkoston ekologista toimivuutta.

2. Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan __päivänä __kuuta 20__ .

Vastuuhenkilöt

Vireillepanijat

Harri Hölttä

Sini Harkki

Aki Arkiomaa

Bernt Nordman

Lauri Kajander

Edustajat

Harri Hölttä

Varaedustajat

Sini Harkki